

شماره بخشنامه : 211072-88

تاریخ : ۱۳۸۸/۱۰/۰۹

موضوع	۳۲- بخشنامه شماره ۲۱۱۰۷۲/۸۸ مورخ ۰۹/۱۰/۱۳۸۸ ; حداقل الزامات تحت عنوان "مجموعه رهنمودها برای مدیریت موثر ریسک تطبیق"
شماره : ض ۸۸۲۱۱۰۷۲ ۱۳۸۸۱۰۰۹ دارد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به قالی	
جهت اطلاع مدیران عامل محترم کلیه بانکهای دولتی و غیر دولتی موسسات اعتباری توسعه و شهر شرکت دولتی پست بانک و بانک قرض الحسنه مهر ایران ارسال گردید.	
با سلام احتراماً پیرو بخشنامه شماره ۸۸۲۳۷۶۵ مورخ ۱۳۸۸/۲/۷ این بانک در خصوص درخواست ارائه گزارش در مورد اقداماتی که در رابطه با ایجاد واحد تطبیق انجام شده است مراتب ذیل را به استحضار می رساند: گزارشهای دریافتی از تعدادی از بانکها در خصوص ایجاد واحد تطبیق بیانگر این موضوع است که جایگاهی که برای این واحد در ساختار سازمانی آنها در نظر گرفته شده است بعضاً دارای ایرادات اساسی است. علاوه بر این، سوالات مطروحه از این بانک، در مورد جایگاه واحد تطبیق از جنبه نظارتی یا اجرایی بودن آن این ضرورت را ایجاد نمود که به منظور ایجاد واحد تطبیق - در جایگاهی صحیح - به گونه ای که بتواند وظایف خود را به طور موثر انجام دهد دستورالعملی تدوین شود. با توجه به نقش زیربنایی و حایز اهمیت این واحد برای مدیریت تمامی ریسکهای بانکی مجموعه حاضر که الزامات حداقلی برای ایجاد واحد تطبیق تلقی میشود تحت عنوان مجموعه رهنمودها برای مدیریت موثر ریسک تطبیق ایفاد می شود. خواهشمند است، دستور فرمایند این مجموعه جهت پیاده سازی به واحدهای ذی ربط ابلاغ شده بر حسن اجرای آن نظارت شود.	
موجب امتنان خواهد بود چنانچه حداکثر طی مدت ۶ ماه از تاریخ ابلاغ این بخشنامه گزارش اجمالی از اقدامات انجام شده در این مورد برای این بانک ارسال شود. ۳۷۳۵۱۷ م اداره مطالعات و مقررات بانکی صدیقه رهبر شمس کار	
۳-۳۸۳۱ تهران - بلوار میرداماد - شماره ۱۴۴، تلفن : ۲۹۱۵۱ صندوق پستی : ۱۵۸۷۵، ۷۱۷۷، فاکس : ۶۶۷۲۵۶۷۴، بیات اینترنتی : www.cbi.ir	
○ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری اداره مطالعات و مقررات بانکی مجموعه رهنمودها	

فهرست مطالب

شماره صفحه

بخش اول اهداف و تعاریف

ماده ۱ اهداف

ماده ۲ تعاریف

دوم محیط کنترلی ریسک تطبیق

ماده وظایف هیئت مدیره.....

ماده : سیاست ها و راهبردهای تطبیق

ماده د وظایف مدیریت ارشد.....

ماده ۶ ساختار سازمانی واحد تطبیق...

ماده ۷ وظایف واحد تطبیق..

ماده وظایف مسئول واحد تطبیق

ماده ۹ گزارش دهی

ماده ۱۰ مدیریت ریسک تطبیق .

ماده ۱۱ برنامه های مدیریت ریسک تطبیق

ماده ۱۳ رویه های مدیریت ریسک تطبیق

ماده ۱۳ برنامه های مستمر آموزشی

بخش سوم سایر موارد

ماده ۱۴ ارتباط کاری واحد تطبیق با واحد حسابرسی داخلی و واحدهای مدیریت ریسک ۱۶

ماده ۱۵ ارتباط متقابل موسسه اعتباری با بانک مرکزی در رابطه با ریسک تطبیق

پیوست شماره (۱) قوانین مقررات و استانداردها مرتبط با فعالیت موسسات اعتباری.....

پیوست شماره (۲) محیط کنترلی ریسک تطبیق

پیوست شماره (۳) تبیین جایگاه ریسک تطبیق در بین ریسکهای عمده بانکی .

پیوست شماره (۴) اصول اساسی لازم در سیاستها و راهبردهای تطبیق

پیوست شماره (۵) جایگاه سازمانی واحد مدیریت ریسک تطبیق در موسسه اعتباری نمونه ایده آل ۲۴

پیوست شماره (۶) سیستم مدیریت ریسک تطبیق

مجموعه رهنمودها

برای مدیریت موثر ریسک تطبیق

بخش اول : اهداف و تعاریف

ماده ۱- اهداف

در تبیین مواد ۳۹ و ۳۲ بسته های سیاستی نظارتی سالهای ۱۳۸۷ و ۱۳۸۸ و به منظور حفظ ثبات و امنیت عملیات بانکی و

پیشگیری از مواجهه با مخاطراتی که به موجب آنها مؤسسات اعتباری :

مشمول جریمه ، مجازاتهای قانونی و یا تنبیهات نظارتی گردند؛

با زبان های حایز اهمیت مواجه شوند

به حسن شهرت آن ها آسیب وارد شود.

حداقل الزامات ذیل ، تحت عنوان مجموعه رهنمودها برای مدیریت موثر ریسک تطبیق که از این پس به اختصار رهنمود

نامیده می شود، تدوین می گردد.

ماده ۲- تعاریف

تعاریف ارائه شده در این ماده محدود به این رهنمود است.

بانک مرکزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مؤسسات اعتباری بانک ها مؤسسات اعتباری غیربانکی که مجوز خود را از بانک مرکزی دریافت داشته ، تحت نظارت این

بانک قرار دارند

مدیریت ارشد: اعضای هیات عامل ر مدیر عامل و آن گروه از مدیران اجرایی و کارکنان ارشد مؤسسات اعتباری که

مستقیماً زیر نظر هر یک از اعضای هیات عامل ر مدیر عامل قرار داشته مسئولیت اجرای استراتژیها و سیاستهای مصوب

هیات مدیره هیات امانا یا هیات عامل را

حسب مورد بر عهده دارند.

قوانین، مقررات و استانداردها : شامل قوانین و مقررات اداری مالی محاسباتی از جمله قوانین

مالیاتی گمرکی ، تجاری و دیگر قوانین و مقررات مرتبط به شرح فهرست پیوست شماره (۱) این رهنمود که برای فعالیتهای

آن موسسه الزام آور اعلام شده و نیز قواعد سازمانی ضوابط اخلاقی و اصول حرفه ای مربوط میباشد؛

تطبیق سازگاری فعالیت موسسه اعتباری با قوانین، مقررات و استانداردهای مرتبط با فعالیتهای آن است.

ریسک تطبیق احتمال شمول جرمه مجازاتهای قانونی تنبیهات، نظارتی مواجهه با زیانهای حایز اهمیت و یا آسیب وارد شدن به حسن شهرت موسسات اعتباری به دلیل عدم رعایت قوانین مقررات و استانداردها است. این ریسک متفاوت از ریسک حقوقی است.

ریسک حقوقی (قانونی) احتمال زیان ناشی از مشاوره یا مستند سازی نامناسب حقوقی اشتباهات حقوقی و نیز عدم کفایت قوانین و مقررات و استانداردهای موجود از جمله ساکت بودن آن ها برای حل موضوعات حقوقی مبتلا به موسسه اعتباری و هرگونه تغییرات غیر قابل پیش بینی در قوانین و مقررات و استانداردها

واحد تطبیق منظور واحد اجرایی مدیریت ریسک تطبیق است که میتواند اداره گروه و یا پست سازمانی باشد که به طور خاص برای انجام مدیریت ریسک تطبیق ایجاد شده است.

مدیریت ریسک تطبیق به مفهوم فرآیند شناسایی، ارزیابی اندازه گیری، واکنش مناسب نسبت به ریسک تطبیق و نیز پایش و نظارت مستمر بر آن است.

کمیته عالی مدیریت ریسک کمیته ای است تخصصی که از سوی هیات مدیره موسسه اعتباری و به منظور یاری رساندن به آن در امر نظارت بر مدیریت موثر ریسکهایی که موسسه اعتباری در معرض آن قرار دارد تشکیل شده است. رجوع شود به ماده ۱ پیوست شماره ۲ رهنمودهایی برای نظام موثر کنترل داخلی موضوع بخشنامه شماره مپ ۱۱۷۲ مورخ ۱۳۸۶/۳/۳۱ بانک مرکزی

۲-۱۱- کمیته حسابرسی کمیته ای است تخصصی که از سوی هیات مدیره موسسه اعتباری و به منظور یاری رساندن به آن در امر نظارت بر مسئولیتهای کارکنان و واحدها در حیطه فرایند گزارشگری مالی سیستم کنترل داخلی فرایند حسابرسی تشکیل شده است. رجوع شود به ماده ۱ پیوست شماره ۱ رهنمودهایی برای نظام موثر کنترل داخلی موضوع بخشنامه شماره مپ ۱۱۷۲ مورخ ۱۳۸۶/۳/۳۱ بانک مرکزی.

کمیته فرعی مدیریت ریسک تطبیق کمیته ای است تحت نظارت کمیته عالی مدیریت ریسک، که به منظور بررسی موارد مرتبط با ریسک تطبیق اعضای آن علاوه بر مدیران واحدهای ریسک تطبیق و عملیاتی پس از ارائه نظرات مشورتی کمیته حسابرسی و کمیته عالی مدیریت ریسک

از میان دیگر مدیران و کارشناسان واحدهای ذیربط توسط هیات مدیره تعیین میشوند. وظایف این کمیته را کمیته فرعی مدیریت ریسک عملیاتی نیز میتواند بر عهده گیرد.

بخش دوم محیط کنترلی ریسک تطبیق پیوست شماره (۲)

هیات مدیره میبایست به اهمیت نقش زیربنایی مدیریت ریسک تطبیق به شرح پیوست شماره (۳) این رهنمود برای مدیریت موثر دیگر ریسکهایی که موسسه با آن مواجه است، آگاهی داشته و پس از ایجاد واحد سازمانی مربوط و به منظور مدیریت موثر این ریسک به تمامی کارکنان، ضرورت همکاری با واحد تطبیق را از طریق بخشنامه ابلاغ نماید.

مسئولیت نهایی مدیریت ریسکهای تطبیق در رابطه با فعالیتهای موسسه اعتباری با هیات مدیره آن است.

ماده ۳- وظایف هیات مدیره

در رابطه با مدیریت ریسک تطبیق هیات مدیره موظف است

راهبردها و سیاستها و پیشنهادهای کمیته عالی مدیریت ریسک در زمینه مدیریت این ریسک را مورد بررسی و تصویب قرار داده و به مدیریت ارشد ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت نماید؛

حداقل یک بار در سال راهبردها و سیاستهای تطبیق را مورد بازنگری قرار دهد؛

نظام مدیریت ریسک تطبیق موسسه اعتباری را تصویب و در صورت لزوم آنها را مورد بازنگری

قرار دهد؛ این نظام میبایست ضمن ارائه تعریفی شفاف و جامع از ریسک تطبیق در مورد نحوه مدیریت شناسایی ارزیابی اندازه گیری پایش کنترل یا کاهش رهنمودهای لازم را ارائه نماید؛

در راهبردها و سیاستهای خود در زمینه تطبیق اصول اساسی را که می بایست توسط مدیریت و کارکنان واحد تطبیق رعایت شوند، اعلام نماید؛

جایگاه واحد تطبیق را در موسسه و نحوه تعامل آن با دیگر واحدها را به گونه ای تعیین و تصویب کند که استقلال آن واحد تامین شود؛

به منظور پیش گیری از برخورد منافع با واحد حسابرسی داخلی مسئولیت حسابرسی واحد تطبیق

را به حسابرس مستقل خارج از موسسه که معتمد بانک مرکزی نیز باشد، محول نماید؛

حدود اختیارات واحد تطبیق شامل حق برقراری ارتباط با کارکنان واحدهای ذیربط چگونگی دسترسی به اطلاعات مورد نیاز برای انجام وظایف محوله را تعیین و تصویب کند؛

اطمینان حاصل کند که مدیریت ارشد با یاری کارکنان واحد تطبیق نسبت به بررسی و حل موضوعات مربوط به تطبیق به طور موثر و با سرعت لازم اقدام می کند؛

هر سه ماه یک بار از طریق گزارشهای دریافتی از مدیریت ارشد وظایف واحد تطبیق را مورد ارزیابی قرار دهد و در صورت مشاهده هر گونه نارسایی و ابهام در سیاستها و راهبردها و یا عدم تطابق آنها با قوانین مقررات و استانداردهای جدید نسبت به بازنگری آن ها اقدام نماید؛

تبصره: هیات مدیره می تواند وظایف خود در رابطه با تطبیق را به کمیته عالی مدیریت ریسک محول نماید کمیته یاد شده مسئول نظارت بر چگونگی مدیریت ریسک تطبیق است و می بایست از طریق حفظ ارتباط با کمیته فرعی ریسک تطبیق و در صورت لزوم با مسئول واحد تطبیق یا دیگر ابزارهای موثر از چگونگی پیاده سازی سیاست های تطبیق و مشکلات موجود آن آگاهی یافته نظرات و پیشنهادهای خود را به موقع به هیات مدیره و مدیریت ارشد گزارش نموده، بر اجرای موثر سیاستهای تطبیق نظارت کند؛

ماده ۴ سیاستها و راهبردهای تطبیق

سیاستها و راهبردهای تطبیق باید اصولی را که کلیه کارکنان و مدیران میبایست در چهارچوب آن عمل نمایند، مشخص کنند

پیوست شماره (۴) این رهنمود این اصول عبارتند از:

منشور اخلاقی کارکنان با تاکید بر اینکه پای بندی کارکنان به اصول و ارزشهای اخلاقی رعایت قوانین مقررات و استانداردها نقش موثری در جایگاه سازمانی آنان خواهد داشت

تبیین جایگاه واحد تطبیق در موسسه اعتباری

کارکردها و مسئولیتهای واحد تطبیق

حدود اختیارات واحد تطبیق (شامل برخورداری آن واحد از حق مکاتبه با هر یک از کارکنان موسسه اعتباری و دریافت هر گونه مدرک یا مستند موجود در بایگانی به منظور انجام وظایف مرتبط)

وظایف و حدود اختیارات مسئول واحد تطبیق

تامین استقلال واحد تطبیق و کارکنان آن به ویژه از جنبه پیشگیری از هر گونه برخورد منافع بین وظایف مدیر تطبیق با مدیر واحد حسابرسی داخلی و نیز دیگر واحدها

الزامات گزارش دهی در مورد ریسک تطبیق

چگونگی حسابرسی واحد تطبیق.

ماده ۵ وظایف مدیریت ارشد

مسئولیت اجرای مصوبات هیات مدیره و نیز تدوین فرایندها و رویه ها در خصوص مدیریت موثر ریسک تطبیق با مدیریت ارشد موسسه اعتباری است .

اهم وظایف و مسئولیتهای مدیریت ارشد در این خصوص به شرح ذیل است:

مدیریت ارشد موظف است در چهارچوب سیاستها و راهبردهای تطبیق اصول اساسی و لازم الرعایه توسط مدیران و کارکنان موسسه اعتباری و رویه های مدیریت این ریسک را در تمامی سطوح سازمانی تعیین و به کارکنان ابلاغ نموده از حسن اجرای آن ها اطمینان حاصل کند؛

مدیریت ارشد موظف است کارکنان را از اهداف منشور اخلاقی و اصول حرفه ای موسسه آگاه نموده ضمن ترویج و بهبود ارزشهای درستکاری و صداقت شرایط همکاری جمعی کارکنان برای اجرای موثر قوانین مقررات و استانداردها را فراهم نماید؛

مدیریت ارشد موظف است با ارزیابی سیاستهای تطبیق از کارآمد بود آن ها اطمینان حاصل نماید

مدیریت ارشد موظف است با توجه به اندازه و پیچیدگی فعالیتهای موسسه اعتباری ساختار سازمانی واحد تطبیق مسئولیتهای و وظایف مدیر و کارکنان واحد یاد شده و ارتباط آن با دیگر واحدها را به کمیته عالی مدیریت ریسک به گونه ای طراحی و تنظیم کند که استقلال واحد یاد شده تامین شود؛

مدیریت ارشد موظف است برای حفظ استقلال واحد تطبیق و کارکنان آن به ویژه از نظر پیش گیری از تعارض منافع با دیگر ادارات تدابیر لازم را اتخاذ نموده و تداوم استقلال آن را تحت پایش قرار دهد؛

مدیریت ارشد موظف است مدیر تطبیق را با صلاحیتهای اخلاقی مورد نیاز (از جمله صداقت و درستکاری برخوردار بودن از ذهنی پرسشگر و نیز استقلال رای و توان حفظ بی طرفی و صلاحیتهای تجربی و تخصصی لازم و کافی بویژه اشراف کامل به قوانین، مقررات و استانداردها) برای این سمت ، از بین کارکنان رسمی واجد شرایط موسسه انتخاب و برای تایید به کمیته عالی مدیریت ریسک هیات مدیره معرفی نماید؛

مدیریت ارشد موظف است چگونگی تعامل و همکاری بین واحد تطبیق و دیگر ادارات را در چهارچوب سیاستهای هیات مدیره تعیین نماید

مدیریت ارشد موظف است ریسکهای تطبیق مهم موسسه را شناسایی و اطمینان حاصل کند که بین واحد مدیریت ریسک تطبیق و واحد حسابرسی داخلی و نیز دیگر واحدها برای انجام این امر همکاری لازم وجود دارد؛

مدیریت ارشد موظف است در صورت شناسایی موارد نقض یا عدم رعایت قوانین، مقررات و استانداردها در اسرع وقت مراتب را به هیات مدیره گزارش نموده نسبت به انجام اقدامات اصلاحی و انضباطی اقدام نماید؛

مدیریت ارشد موظف است با توجه به ضرورت تفکیک سازمانی واحد تطبیق از واحد حسابرسی داخلی با تبیین حوزه وظایف هر یک از آنها نسبت به تامین شرایط لازم برای تحقق آنها اقدام نماید؛

مدیریت ارشد موظف است حدود اختیارات واحد تطبیق را برای دسترسی آزاد به دیگر کارکنان و نیز به اطلاعات و مستندات لازم و ذی ربط به آن واحد و دیگر کارکنان ابلاغ نماید

مدیریت ارشد موظف است جزییات مربوط به الزامات گزارش دهی شامل گزارش دهی در مورد نتایج پایش ارزیابی ریسک تطبیق هر گونه تغییر در وضعیت ریسک تطبیق و تعیین خطوط گزارش دهی به مدیریت ارشد هیات مدیره با کمیته ای منتصب از سوی وی را به کارکنان تطبیق ابلاغ نماید؛

مدیریت ارشد موظف است از ارسال به موقع گزارشهای مربوط به موارد حائز اهمیت ریسک تطبیق اطمینان حاصل کند و در صورت تعلل در اطلاع رسانی بموقع در خصوص موارد نقض حایز اهمیت قوانین مقررات و استانداردها مراتب را به هیات مدیره یا کمیته عالی ریسک گزارش نماید؛

مدیریت ارشد موظف است گزارش مربوط به ریسکهای تطبیق موسسه اعتباری را به گونه ای طراحی نماید که به هیات مدیره یا کمیته عالی مدیریت ریسک ، در خصوص آخرین وضعیت موسسه از نظر ریسکهای تطبیق اطلاعات دقیقی را مثلا در باره هر گونه تغییر در وضعیت ریسک تطبیق در دوره مورد ارزیابی ، نقض قوانین مقررات و استانداردها، نارسایی در تطبیق و اقداماتی که قبلا انجام شده یا انجام آنها توصیه می شود، ارائه نماید ؛

مدیریت ارشد موظف است از طریق آزمونهای لازم ، کار کرد واحد تطبیق را تحت پایش

قرار دهد.

ماده ۶ ساختار سازمانی واحد تطبیق

مدیریت ریسک تطبیق مستلزم مشارکت کارکنان تمامی واحدهای سازمان است. ایجاد واحد سازمانی مناسب و نیز کمیته ویژه ای در ساختار سازمانی موسسه اعتباری به شرح نمودار پیوست شماره (۵) این رهنمود میتواند به هیات مدیره و مدیریت ارشد در ایفای مسئولیتهای خود در زمینه شناخت و مدیریت موثر ریسک تطبیق یاری رساند رعایت موارد ذیل در مورد ایجاد ساختار سازمانی واحد تطبیق الزامی است.

ساختار سازمانی واحد تطبیق میبایست متناسب با اندازه حجم و پیچیدگی فعالیت های موسسه اعتباری تعیین شود.

واحد تطبیق میبایست مستقل باشد. به منظور تامین استقلال آن لازم است ساختار سازمانی آن به گونه ای طراحی شود که

برای آن جایگاهی رسمی در موسسه اعتباری در نظر گرفته شود

برای انجام موثر وظایف آن، منابع کافی انسانی و مالی (با منظور کردن

ترتیبات حقوق و دستمزد مناسب در بودجه موسسه پیش بینی شود؛

مسئول واحد تطبیق نمی بایست در هیچ یک از واحد های اجرایی موسسه

مسئولیت مستقیم داشته باشد؛ مسئول واحد تطبیق نباید از بین اعضای هیات مدیره انتخاب شود.

کارکنان و خصوصا مسئول آن نباید در موقعیتی قرار گیرند که احتمال برخورد منافع بین مسئولیتهای تطبیق و دیگر مسئولیتهایی که بر عهده آنان است بوجود آید؛

پرداخت هرگونه پاداش به کارکنان آن از محل درآمدهای واحدهای اجرایی که عملکردشان از سوی واحد تطبیق مورد ارزیابی قرار می گیرد ممنوع اعلام شود

کارکنان آن از امکان دسترسی به دیگر کارکنان و نیز اطلاعات مورد نیاز برای انجام وظایف و مسئولیتهای محوله برخوردار باشند؛

انجام هماهنگی با دیگر واحدها جهت انجام وظایف مربوط به این واحد ، بر عهده مسئول آن باشد.

استقلال واحد تطبیق از واحد حسابرسی داخلی و بازرسی باید به گونه ای تامین شود که وظایف آن از وظایف واحد حسابرسی داخلی و بازرسی به طور شفاف تفکیک شود؛

لازم است واحد تطبیق به صورت متمرکز ایجاد شود به گونه ای که کارکنان آن صرفا در واحد یاد شده فعالیت داشته و به هیچ وجه در واحدهای اجرایی مسئولیتی نداشته باشند؛

کارکنان واحد تطبیق میبایست دارای صلاحیت تجربه و قابلیت های حرفه ای لازم و کافی برای اجرای وظایف محوله باشند.

صلاحیت مسئول واحد تطبیق میبایست به تایید هیات مدیره برسد. لازم است پس از صدور حکم مشخصات وی به اطلاع بانک مرکزی رسانیده شود.

ماده - وظایف واحد تطبیق

واحد تطبیق با هدایت مسئول آن میبایست وظایف ذیل را انجام دهد

در رابطه با رعایت قوانین مقررات و استانداردها به ویژه، آخرین تحولات مربوط به آنها از طریق تهیه دستورالعمل و شیوه نامه اجرایی به مدیریت ارشد یاری رساند؛

به طور مستمر آخرین تحولات مربوط به قوانین مقررات و استانداردها را پیگیری نموده به درک درستی از مواد و مفهوم واقعی آنها دست یابد به طور دقیق تاثیر تحولات و تغییرات

قوانین مقررات و استانداردها را بر فعالیت موسسه شناسایی کرده به تناسب آن پیشنهادهای خود را در مورد چگونگی تطبیق با موارد یاد شده به مدیریت ارشد ارائه کند؛

برنامه های مدیریت ریسک تطبیق را (شامل پیاده سازی و ارزیابی سیاست ها و رویه های خاص ارزیابی ریسکهای تطبیق آزمون تطبیق اجرایی نموده متناسب با ریسک های تطبیق پیشنهادهای خود را به مدیریت ارشد ارائه نماید

با همکاری کمیته فرعی مدیریت ریسک تطبیق شیوه نامه ای برای انجام وظایف محوله به کارکنان واحد تطبیق تدوین و پس از تایید مدیریت ارشد به عنوان راهنمای عملی کار در اختیار کارکنان قرار دهد؛

بر رعایت تمامی سیاستها رویه ها و دستورالعملهای موسسه اعتباری نظارت کند و از خطوط کاری و مجریان کنترل داخلی موسسه درخواست نماید که سیاست ها رویه ها و دستورالعملهای مرتبط به خود را مورد بازنگری قرار داده و از انطباق آنها

با قوانین مقررات و استانداردهای مربوط اطمینان حاصل کند؛

در زمینه شناسایی سطح ریسک تطبیق در محصولات و فرآیندها در موسسه اعتباری نقش اصلی را ایفا نماید و به واحدهای اجرایی در این خصوص رهنمودهایی ارائه کند و یا برنامه های مدونی را برای کاهش ریسک تطبیق به هیات مدیره یا کمیته

عالی مدیریت ریسک پیشنهاد کند به طور ادواری موارد نقض قوانین مقررات و استانداردها را به همراه رهنمودهایی برای پیگیری از این ریسک به اطلاع مدیریت ارشد برساند؛

با رویکردی پیش گیرانه ریسکهای تطبیق مرتبط با محصولات و فرآیندهای جدید را ارزیابی نماید برای این منظور فرآیندها و محصولات را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و از طریق کنترلهای لازم قبل از ارائه محصول و یا آغاز فرایند ریسک آن به

گونه ای مناسب شناسایی و کاهش یابد؛

در مورد گسترش محصولات و خدمات جدید گسترش یک حوزه کاری جدید برقراری ارتباط با شبکه مشتریان جدید یا تغییر ماهیت ارتباط موسسه با مشتریان ریسک های تطبیق را شناسایی و ارزیابی کند؛

در مورد بانکهایی که فعالیتهای برون مرزی دارند و میبایست قوانین مقررات و

استانداردهای کشور میزبان را نیز رعایت کنند از طریق فردی مسلط به قوانین محلی اطمینان حاصل نمایند که قوانین مقررات و استانداردهای کشورهای که موسسه اعتباری در آن فعالیت دارد رعایت می شود.

به عنوان یگانه مرجع مجاز برای تبیین و تفسیر قوانین مقررات و استانداردها در موسسه اعتباری به استعلام های دریافتی از واحدهای کاری پاسخ گو باشد؛

در ارتباط مستمر با واحدهای نظارتی موسسه اعتباری باشد و اجرای مقررات و پیشنهادهای آن واحدها را مورد پیگیری قرار دهد؛

به کمک روشهایی مثلا با استفاده از شاخصهای عملکرد ریسک های تطبیق را اندازه گیری کرده و کارکرد واحد تطبیق را در موسسه بهبود بخشد؛

۷-۱۳- اطلاعاتی مثل شاخص افزایش شکایات عملیات غیر عادی که مشکلات تطبیق بانک را مشخص کند گردآوری نماید

۷-۱۴- شاخص ریسک تطبیق و توالی زمانی مطلوبی را که طی آن میبایست ریسک های تطبیق از نظر احتمال وقوع و تاثیر مورد بررسی و پایش قرار گیرند اندازه گیری و تعیین نمایند؛

۷-۱۵- با واحدهای آموزشی برای انجام آموزشهای مورد نیاز کارکنان این واحد همکاری موثر داشته باشد؛

واحد تطبیق میتواند وظایف قانونی خاصی مثلا نقش مسئول مبارزه با پول شویی را نیز ایفا کند.

ماده - وظایف مسئول واحد تطبیق

مسئول واحد تطبیق می بایست از شرایط لازم برای تصدی این سمت شامل صلاحیت های اخلاقی تخصصی و تجربی لازم و کافی (بویژه ، تسلط کامل به قوانین ، مقررات و استانداردها) به منظور انجام وظایف و مسئولیت هایش برخوردار باشد. وی علاوه بر هدایت کارکنان تطبیق در جهت انجام وظایف محوله موظف است در جلسات کمیته عالی مدیریت ریسک و در صورت لزوم کمیته حسابرسی حضور به هم رساند؛

وضعیت ریسک تطبیق را هر سه ماه یک بار به هیات مدیره یا کمیته عالی مدیریت ریسک گزارش نماید و تصویری از گزارش را برای مدیریت ارشد و کمیته حسابرسی ارسال کند؛

علاوه بر گزارش سالانه هر ماه گزارشی در مورد وضعیت تطبیق به مدیریت ارشد ارائه و تصویری از آن را برای کمیته عالی مدیریت ریسک ارسال نماید؛

به طور مستمر با بخش نظارت بانک مرکزی ارتباط داشته و چگونگی پیاده سازی الزامات نظارتی را پی گیری و ارزیابی نماید.

ماده ۹ - گزارش دهی

کارکنان واحد تطبیق باید از حمایت های کافی برای انجام موثر وظایف خود برخوردار باشند ، به گونه ای که بدون نگرانی از پیامدهای نامطلوب یافته ها بر موقعیت سازمانیشان ، آن ها را به مدیریت ارشد گزارش نمایند و رونوشت گزارش را برای هیات مدیره یا کمیته منصوب از سوی او ارسال کنند؛

گزارش سالانه واحد تطبیق درباره نقض عمدی یا سهوی قوانین مقررات استانداردها باید به اطلاع روسای واحدهای اجرایی نیز رسانیده شود؛

عدم رعایت قوانین مقررات و دستورالعمل های مهمی که به موجب آنها بر علیه بانک اقامه دعوی صورت گرفته و نیز نتایج آن باید در گزارش سالانه به اطلاع عموم رسانیده شود؛

موارد مهم نقض قوانین مقررات و استانداردها که منجر به مجازات های قانونی و تنبیهات نظارتی ، زبانهای حایز اهمیت و آسیب وارد شدن به حسن شهرت موسسه اعتباری گردیده است، می بایست سریعا به هیات مدیره یا کمیته منصوب از سوی وی گزارش شود.

ماده ۱۰ - مدیریت ریسک تطبیق

موسسات اعتباری با توجه به ساختار سازمانی گسترده و حجم فعالیتها لازم است سیستمی را برای مدیریت ریسک تطبیق طراحی نمایند. این سیستم باید عناصر زیر را در برگرد نمودار پیوست شماره (۶)

لم

مدیریت ریسک تطبیق (شامل شناسایی ارزیابی اندازه گیری ریسک و واکنش مناسب نسبت به آن پایش و نظارت مستمر بر آن از طریق

برنامه های مدیریت ریسک تطبیق

رویدادهای مدیریت ریسک تطبیق

برنامه های مستمر آموزشی تطبیق

ماده ۱۱ برنامه های مدیریت ریسک تطبیق

به منظور شناسایی و ارزیابی ریسک تطبیق موسسه اعتباری موظف است برنامه سالانه خود را - که می بایست مبتنی بر ریسک باشد - برای مدیریت این ریسک تدوین نماید و در هر سال، ریسکهای تطبیقی را که با آن مواجه شده، مورد ارزیابی قرار داده، علاوه بر ارائه برنامه خود برای انجام اقدامات اصلاحی برنامه سالانه خود را برای مدیریت این ریسکها با تاکید بر ضرورت اجرای موارد ذیل بازنگری نماید

۱۱-۱- تنظیم فهرستی از موارد عدم اجرای قوانین مقررات و استانداردها، در صورت وجود و زبانهای ناشی از آن آنها و اقدامات نظارتی و نیز اقداماتی که برای پیشگیری از وقوع مجدد آن انجام شده یا می بایست انجام شود؛

فهرست دستورالعمل های مهم صادره در سال قبل و اقداماتی که برای حصول اطمینان از رعایت آن آنها انجام شده است؛

حفظ استقلال واحد تطبیق
گستره رویه ها و فرآیندها؛

نظام کنترل داخلی برای به حداقل رسانیدن ریسک های تطبیق
۶-۱۱- انطباق با ضوابط عملی مناسب و پایبندی به استانداردهای تعیین شده توسط مراجع نظارتی و استانداردهای حسابداری

تاریخچه های عمده ای که در گزارشهای حسابرس داخلی حسابرس ، حسابرسان مستقل و بازرسان بانک مرکزی به آنها اشاره شده و رفع آن
راهبرد موسسه اعتباری برای سال آینده در این خصوص شامل تجدید ساختار واحد تطبیق در صورت ضرورت ایجاد تصدی و یا انتقال و یا آموزش کارکنان
ماده ۱۲ رویه های مدیریت ریسک تطبیق

رویه های مدیریت ریسک تطبیق باید موارد ذیل را در بر گیرد
۱۲-۱ کارکنان را تشویق کند از طریق رفتار منصفانه با مشتریان و نیز رعایت قوانین مقررات و استانداردها تلاش کنند اعتماد آنان را به موسسه جلب و یا حفظ نمایند؛
۱۲-۲ کارکنان را ملزم نماید مسئولیتها و وظایف واحد تطبیق را در چهارچوب برنامه ی مربوط آن انجام دهند.
۱۲-۳ وظایف مسئول واحد تطبیق را در خصوص حصول اطمینان از وجود هماهنگی لازم برای اجرای کامل برنامه توسط تمامی واحدهای کاری تبیین نماید؛
گروه بندی قوانین مقررات و استانداردها را با توجه به درجه اهمیت رعایت آن ها به عنوان شیوه ای برای اندازه گیری ریسک تطبیق تعیین نماید که به کمک آن قوانین مقررات و استانداردهایی که از جایگاه مهم تری برخوردارند و نقض آنها ریسک و متعاقبا زبان بیشتری را متوجه موسسه اعتباری می نماید با سهولت بیشتری قابل شناسایی و ارزیابی اندازه گیری شوند؛

تمامی واحدهای اجرایی موسسه اعتباری را به همکاری با واحد تطبیق ملزم نمایند؛
۶-۱۲- قبل از ابلاغ هر دستورالعمل و بخشنامه داخلی، بررسی آن توسط کارکنان از نظر انطباق با قوانین مقررات و استاندارد ها الزامی نماید؛ ۱۲-۷ پایش تمامی محصولات جدید در شش ماهه اول عرضه آنها را الزامی نماید تا این اطمینان حاصل شود که شاخصهای تعیین شده برای ریسک تطبیق مربوط به آنها تحت نظارت کافی قرار دارند؛

تأیید شیوه نامه مربوط به نحوه تطبیق با قوانین مقررات و استانداردها توسط رئیس واحد تطبیق را الزامی نماید
۱۲۹ برگزاری جلسات با واحدهای حقوقی مدیریت ریسک عملیاتی و حسابرسی بازرسی به منظورا گاهی از آخرین تحولات اداره های یاد شده را مورد تاکید قرار دهد؛
۱۳۰ ایجاد سازو کار حمایتی برای دسترسی آزادانه کارمند کارکنان بخش تطبیق برای برخورداری از حق دسترسی به اطلاعات مرتبط از دیگر واحدهای کاری را تبیین نماید؛
۱۲-۱۱ تصمیم گیری در خصوص ضرورت استفاده از نقطه نظرات کارشناسی اشخاص خارج از موسسه را به رئیس واحد تطبیق محول کند ۱۲-۱۲ به منظور کمک به واحد تطبیق برای تصمیم گیری در خصوص تعیین سطح ریسک تطبیق

حسابرس مستقلی را که برای حسابرسی این واحد تعیین میشود موظف کند ، در گزارش خود بخشی را به ارائه چک لیست ارزیابی ریسک تطبیق و اختصاص داده، نقطه نظرات خود در خصوص سطح این ریسک اعلام نماید
۱۲-۱۳- حسابرس مستقل را موظف نماید حسابرسی واحد تطبیق را از طریق آزمون کنترلها، متناسب با سطح ریسک به طور دوره ای در دستور کار خود قرار دهد : ۱۴-۱۲- هنگام ارزیابی کار کرد واحد تطبیق، بررسی و گزارش عملکرد کارکنان آن واحد از نظر مسئولیت پذیری آنها در خصوص امور محوله ، بویژه، نقش آنها در تجربه های ناموفق شناسایی به موقع ریسک تطبیق به مدیریت ارشد را الزامی نماید ۱۳۱۵ کارکرد واحد تطبیق باید از طریق آزمونهای مناسب مورد ارزیابی قرار گرفته نتیجه به

کمیته حسابرسی گزارش شود، ضمنا لازم است نسخه ای از این گزارش برای مدیریت ارشد ارسال گردد ۱۶-۱۲ به منظور حصول اطمینان از کارکرد موثر واحد تطبیق لازم است هیات مدیره با کمیته حسابرسی، حداقل سالی یک بار با رئیس واحد تطبیق جلسه داشته باشد؛

ماده ۱۳ برنامه های مستمر آموزشی تطبیق
به منظور ارتقای کیفی دانش و نیز به هنگام سازی اطلاعات کارکنان واحد تطبیق ، لازم است آنان به طور ادواری تحت آموزش قرار گیرند.

مدیر واحد تطبیق میبایست با همکاری کمیته فرعی مدیریت ریسک ، موضوعات آموزشی مورد نیاز کارکنان تطبیق را برای کارکنان جدید و نیز برای دیگر کارکنان به صورت نیازهای آموزشی ضمن خدمت (به صورت برنامه ای مدون تهیه و به مدیریت ارشد اعلام نماید؛

مسئول واحد تطبیق می بایست با همکاری واحد آموزشی موسسه اعتباری امکاناتی را که مراجع قانونگذار برای کمک به اهداف آموزشی موسسه اعتباری در این خصوص می توانند در اختیار موسسه قرار دهند شناسایی نموده مورد بهره برداری قرار دهند

برنامه های آموزشی موسسه اعتباری در خصوص واحد مدیریت ریسک تطبیق ، با توجه به گسترش فعالیت آن از نظر ابزارهای مالی و حوزه جغرافیایی و... می بایست مورد بازنگری قرار گیرند.

بخش سوم : سایر موارد

ماده ۱۴ ارتباط کاری واحد تطبیق با واحد حسابرسی داخلی و واحدهای مدیریت ریسک

واحد حسابرسی داخلی موسسه اعتباری می بایست رئیس واحد تطبیق را از یافته های مرتبط با ریسک تطبیق آگاه نماید؛
۱۴۲ واحد تطبیق باید به طور فصلی و سالانه توسط حسابرس مستقلی که به پیشنهاد کمیته حسابرسی و تصویب هیات مدیره از خارج از موسسه (انتخاب شده ، حسابرسی شود؛

واحد تطبیق می بایست بر مبنای سازو کارهای طراحی شده در رابطه با مدیریت ریسک تطبیق با واحدهای مدیریت ریسک همکاری داشته باشد.

ماده ۱۵ ارتباط متقابل موسسه اعتباری با بانک مرکزی در رابطه با ریسک تطبیق

موسسه اعتباری موظف است مقررات داخلی خود را در زمینه سیاستها و رویه های مدیریت ریسک تطبیق را به اطلاع اداره نظارت بر بانکهای بانک مرکزی برساند.

موسسه اعتباری موظف است برنامه های مدیریت ریسک تطبیق و ارزیایش در مورد این ریسک را به موقع به اداره های نظارتی بانک مرکزی نظارت بر بانک ها و نظارت بر موقعیت مالی بانک ها با توجه به ارتباط کاری گزارش دهد؛

موسسه اعتباری موظف است در صورت اطلاع از هر مورد نقض حایز اهمیت قوانین ، مقررات و استانداردها، آن آنها را به اداره نظارت بر بانکهای بانک مرکزی گزارش دهد؛

۱۵-۴- موسسه اعتباری موظف است پس از انتصاب فردی به عنوان مسئول واحد تطبیق ، مشخصات وی را به اداره نظارت بر بانک ها اطلاع دهد.

موسسه اعتباری موظف است چنانچه مسئول واحد تطبیق استعفا داده یا برکنار شود؛ ضمن

ارائه توضیحات لازم در خصوص علل استعفا یا برکناری وی مراتب را حداکثر طی مدت ۱۰ روز از تاریخ پذیرش استعفا یا اعلام رسمی برکناری به اطلاع اداره نظارت بر بانک های بانک مرکزی برساند

۱۵-۶- اداره های نظارتی بانک مرکزی اثر بخشی مدیریت ریسک تطبیق در موسسات اعتباری را به طور دوره ای مورد ارزیابی قرار می دهند گزارشهای تهیه شده در این خصوص برای تعیین

زمان گستره و موضوعات بازرسی بعدی مبنای تصمیم گیری قرار می گیرند

موضوعاتی که در بازرسیهای دوره ای توسط ناظران بانک مرکزی مورد بررسی قرار می گیرند عبارتند از:

مناسب بودن و اثربخشی سیستم مدیریت ریسک تطبیق موسسه اعتباری

کارکرد هیات مدیره و مدیریت ارشد در رابطه با مدیریت ریسک تطبیق

۱۵-۱۰ مناسب بودن و اثربخشی عملکرد سیستم نظارتی روایی سیستم و دقت آن

۱۵-۱۱ مناسب بودن و اثربخشی کارکرد مدیر ریسک تطبیق موسسه اعتباری ۳۵۳۹۵۶۰۰

پیوست شماره ۱

قوانین، مقررات و استانداردها

مرتبط با فعالیت موسسات اعتباری

الف:

۱ قانون اساسی

احکام و موازین شرعی (مشهور فقها)

اطهار نظرهای شورای نگهبان

فرامین رهبری صرفاً در خصوص

فرامین رهبری صرفاً در خصوص

ه قوانین عادی

- آرای هیات عمومی دیوانعالی کشور آرای وحدت رویه

آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری

آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری که متضمن ابطال یکی از بخشنامه های قبلی بانک مرکزی یا نظرات شورای پول و اعتبار میباشد.

قوانین بانکداری قانون پولی و بانکی عملیات بانکی بدون ربا و ...)

۲۲) تصمیم نامه ها

۲۳) تصمیم نماینده ویژه رئیس جمهور

۲۴) بخشنامه ها

مصوبات شورای پول و اعتبار

بخشنامه های اداره های بانک مرکزی

ه دستورالعملهای صادره توسط اداره های بانک مرکزی

بخشنامه های صادره توسط مدیریتهای کل بانک مرکزی
فرامین و دستورات رئیس کل بانک مرکزی
تصمیمات هیات عامل بانک مرکزی
- مصوبات کمیسیونهای بانک مرکزی پس از تایید رئیس کل بانک مرکزی
۱ قوانین برنامه توسعه ۵ ساله
قوانین بودجه سالانه
- بسته سیاستی - نظارتی سیاستهای پولی - اعتباری سالانه
۱ تصمیمات الزامی شوراهای موجود
۲- تصمیمات هیات امنای حساب ذخیره ارزی یا جانشین آن
۱ تصمیمات کار گروههای مشترکی که حداقل یکی از اعضای آن رئیس کل بانک مرکزی میباشد و مصوبه آن کارگروه بر اساس نظر رئیس کل الزامی میباشد.
۱ مصوبات مجمع عمومی بانک ها
۲ مصوبات کمیسیون حقوقی بانک ها صرفاً از جهت ارشادی
مصوبات شورای عالی بانکها نظرات قبل از انحلال که هنوز نافذ است
شورای هماهنگی بانک ها صرفاً جهت اطلاع

- ۱- استانداردهای حسابداری و حسابرسی منتشره از سوی موسسه حسابرسی تا (حدی که برای بانکها الزام آور است یا بر اساس مصوبات بانک مرکزی در موارد مختلف برای بانکها الزامی شده است).
- ۲- استانداردها و رهنمودهای سازمانهای مالی جهانی برای ایجاد رویهای و احد در امور بانکی از جمله کمیته بال - IMF و بانک جهانی تا (حدی که برای بانکها الزام آور است یا بر اساس مصوبات بانک مرکزی در موارد مختلف برای بانکها الزامی شده است).
- ۳- مقررات متحدالشکل اطاق بازرگانی بینالمللی (ICC) تا حدی که برای بانکها الزامی است مانند
uc6۰۰
- ۱- پیمانهای بینالمللی ((Conventions))
- ۲- تصمیمات شورای امنیت سازمان ملل متحد ((Resolutions))
- ۳- معاهدات بینالمللی (Treaties)
- تفاهم نامه های بانک مرکزی با دیگر کشورها (Memorandum of understanding (MOU))
- ۵- مبارزه با پولشویی AML
- ۶- CFT تامین (مالی تروریسم)
- ۷- تصمیمات سازمانهای جهانی (در صورت عضویت ایران در آنها و الزام آور بودن تصمیمات آنها) به عنوان مثال مساله F-1 icket و توصیه "یاتا".
- ۸- رعایت اصل Reciprocity (معامله متقابل) در تعالجه اذی
- ۹- رعایت مجازات هاوتنبیهاات مالی دادگاههای بینالمللی علیه محکومین ازجمله کشورهاواشخاص

پیوست شماره ۲
محیط کنترلی ریسک تطبیق

سوستاشعاعوه ۳
تبیین جایگاه ریسک تطبیق در بین ریسکهای عمده بانکی
لم

واحد اجرایی مدیریت ریسک تطبیق

پیوست شماره ۶
سیستم مدیریت ریسک تطبیق
ارزیابی ریسک
شناسایی ریسک
برنامه های مستمر
آموزشی
برنامه های مدیریت ریسک تطبیق
واکنش مناسب نسبت به ریسک
اندازه گیری
رویه های مدیریت ریسک
پایش و نظارت مستمر بر ریسک

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب